

126

Sargir

(ALDC, II, 422. *Sargir*)

El concepte ‘apanyar una roba amb l’agulla refent-ne el teixit trencat’ presenta significants de variació formal a partir del llat. SARCIRE ‘recoisir, apedaçar’, que ha donat:

- 1) *Sarcir*, desafricació d’un anterior *sartsir* (s. XIII).
- 2) *Sarzir* (var. *sazir* 73, 75, 81, 82), per atracció de la [z] de *cosir*.
- 3) *Sorcir*, *surcir*, amb [o] o [u], per influència de *c[o]sir*, *c[u]sir*.
- 4) *Salcir* 22, 74, *solcir*, per intercanvi de les líquides [r] > [l], potser afavorit per una dissimilació de ròtiques en formes verbals com *sarciré*, *sarciria*.
- 5) *Sargir*, que podria deure la palatal a formes flexives com *sarzeix*, *sarzeixi*, amb assimilació [z] > [ʒ] (*sarzeix* > *sargeix*) i extensió a altres persones amb context no palatal (→ *sargir*).
- 6) La variant *sorgir* no apareix fins al s. XVII i seria resultat d’una atracció de la [o] de *cosir*; tanmateix, Spitzer i

Coromines hi veuen un encreuament amb *sorgir* (< llat. SURGERE).

7) Formes castellanitzants: [θ]ur[θ]ir 100, 132, 134, 138, 139, [θ]or[θ]ir 108, 132, provinents d’un anterior **tsurtsir* (< *surtsir*), amb la consegüent interdentalització.

Altres mots locals: *sanar* 15, a partir del sentit de ‘arreglar, adobar’; *mantornar* 153, extensió del significat agrícola ‘llaurar, dallar per segona vegada’; *remendar* 87, 186 és manlleu al cast. *íd.*, der. del cast. ant. *emendar* (< llat. EMENDARE), però *arremendar* 85 probablement és un occitanisme arribat a l’Alguer i a les costes catalanes aplicat a ‘adobar les xarxes’, i l’alg. *empipar* 85, de motivació obscura.

L’estàndard sols admet *sargir* (des del DG₁, 1932), amb refús de *sorgir*, la forma peninsular més estesa, probablement per a evitar-ne l’homonímia amb *sorgir* ‘brollar, aparèixer’.

